

TEMANUMMER OM KUNSTEN PÅ HOSPICE DJURSLAND

Af Dorit Simonsen

Hospiceleder

og Steen Fris

Bestyrelsesformand

Kunst på Hospice Djursland – både i form af arkitektur, billedkunst og musik - har lige fra starten været tænkt ind som et væsentligt bidrag til at lindre lidelse og medvirke til at give liv til livet. At kunsten kan bidrage, viser ny forskning inden for området.

Kunst kan være med til at lindre smerte og mindske risikoen for depression. Så med den viden som baggrund var Bestyrelsen og Ledelsen på Hospice Djursland ikke sene til at nedsætte et Kunststudvalg og oprette en Kunstpulje.

Kunststudvalget

Kunststudvalget består af en gruppe kunstvidende frivillige. De gør et stort arbejde for blandt andet at sikre en fast udsmykning i harmoni med såvel huset som dets funktion. I starten, hvor vi ikke havde kunst, var det Kunststudvalgets vigtigste opgave at tage kontakt til lokale kunstnere med henblik på indsamling af malerier til at hænge op på de enkelte stuer og i fællesarealerne. Vi mødte da megen velvilje og interesse fra mange forskellige kunstnere. Nogle kunstnere lånte os deres billeder, og andre ønskede at donere billeder til os. Denne gestus nyder vi fortsat, og det er vi meget taknemmelige for, idet der er behov for et stort antal billeder for at kunne lave en interessant ophængning og ikke mindst for at kunne sikre billeder nok til det forholdsvis store hus.

Kunstpuljen

Et dygtigt og ambitiøst Kunststudvalg har behov for penge til indkøb

af kunst. Vi har i den forbindelse oprettet en Kunstpulje, som består af penge søgt fra forskellige fonde og af bidrag fra alle, der er interesserede i at støtte kunsten på Hospice Djursland. Denne fond betyder for eksempel, at vi er i stand til at købe billeder af de kunstnere, som har støttet Hospice Djursland ved at udlåne billeder, og at vi har været i stand til at oprette et såkaldt Kunstbibliotek.

Kunstbiblioteket

I Kunstbiblioteket har vi et større antal malerier og andre værker, som patienterne og de pårørende kan vælge mellem, når de ønsker noget til deres stue. Det er ikke særlig rart at skulle se på et kunstværk, som man ikke føler sig tilpas med, et kunstværk som et andet menneske med en helt anden smag har valgt. Det selv at vælge kunst til væggene og dermed bestemme, hvad der er med til at gøre stuen hyggelig, har ifølge patienterne stor betydning. Så vi arbejder hele tiden på, at der er noget at vælge mellem i vores Kunstbibliotek.

Ny Carlsbergfondet

Vi har efterhånden meget fantastisk og meget stor kunst rundt omkring i huset. Ny Carlsbergfondet har doneret nogle af vores største kunstværker. I biblioteket hænger tre store fotografier af Per Bak Jensen, i den ene atriumgård har vi netop fået en frise og en fontæne lavet af Sophia Kalkau og i vores foyer og café hænger store billeder af Lars Nørgård.

Ballet i glidesko

En eftermiddag, hvor jeg var på vej hjem fra arbejde, sad der et ægtepar foran det store maleri med titlen *Ballet i glidesko* i foyeren. Kvinden sad i en kørestol, det var hende, der var indlagt på hospice, og ved siden af hende sad hendes ægtefælle på en stol. De sad helt

stille og betragtede Lars Nørgårds store maleri. Kvinden kikkede op og sagde: "Ja, her elsker vi at sidde sammen og tale med hinanden om, hvad vi ser, og hver gang ser vi noget nyt. Det er dejligt at være sammen om."

En anden patient har udtrykt sin oplevelse af billederne på denne måde: "Selvom billederne er præget af farver, så er de harmoniske. De forstyrrer ikke øjet, tværtimod så opdager man en livsgnist og livsglæde."

Slægtstræet og Aftryksportal

Også skulpturerne udenfor af kunstner Marit Benthe Norheim taler til patienterne. En mand, vi havde indlagt gennem længere tid, fortæller således: "Kunst er ikke lige mig. Men alligevel kan jeg ikke lade være med at trille ud til parkeringspladsen for at kikke på skulpturen. Den er da ikke køn, men hvorfor bliver jeg så ved med at gå derud? Jo, jeg fanger noget nyt hver dag. Øv - hvor irriterende, når nu kunst ikke lige er mig."

Kunstens væsen

Her lever kunsten præcis op til det, som er dens egentlige væsen – at vise sig fra forskellige sider, at tale til det enkelte menneske samt at lægge op til sam-tale og sam-syn.

Dette var blot nogle enkelte udsagn om, hvilken betydning patienter og pårørende tillægger kunsten her på Hospice Djursland. Udsagn, som fortæller os, at det arbejde, der ligger i at skaffe god kunst til Hospice Djursland, er det store arbejde værd.

Det vil også fremover være vores ambition at fastholde det høje kunstneriske niveau til glæde for patienter og pårørende og selvfølgelig også alle medarbejderne på Hospice Djursland.

Ballet i glidesko

Lars Nørgård, billedkunstner

Først må jeg erkende, at jeg synes, at billedkunstnerens analyser eller beskrivelser af egne værker tit og ofte falder lidt uheldigt ud, og måske fratager beskueren en del af oplevelsen, ved at stå dér med en farveklattet brugsvejledning i hånden. Det er i orden, at kunsthistorikeren kaster sig ud i sligt. Dermed ved man, at værket er betragtet gennem en dertil indrettet brille, og dermed er ud-sagnet så blot én af mange fortolkninger.

Mine intentioner er at male et motiv, der ikke så gerne lader sig fastholde, eller man kunne sige: At male et rum bestående af alt og intet. Det vil jo også være lidt selvmodsigende at begynde at fedte rundt i, eller rettere, det har jeg bestemt ikke lyst til.

Men i forbindelse med stedet, hvor netop disse malerier hænger, på Hospice Djursland, kan jeg

komme lidt ind på nogle overvejelser, jeg lige fra starten af min malerkarriere har gjort.

Mine billeder ligger i kartotek, både som hukommelseslagring og rent fysisk, og bliver således en dagbog over livet. Jeg kan bruge en grøn farve og huske, at den her grønne brugte jeg også i 1987, da jeg havde atelier på Ungdomsvej og var kæreste med den og den, - farven eller formen kan reflektere den tvivl og de glæder, der var i netop den tid.

I perioder maler jeg sort-hvide figurative streg-malerier. De er der som et pusterum, en opladningscentral, til når behovet for at gå ind i farverummet igen melder sig. I disse melankolske pusterum kommer revselsen så - hvad gjorde du godt, og hvad var skidt siden sidst. Årsperioder bliver til 5 årsperioder, der igen blir til årtier.....

Kartoteket bliver til hundredevis af malerier og tegninger. Og her er det så, at det ofte slår mig, at alt dette arbejde, det at skulle afsted hver eneste dag og prøve at fastholde dette "noget", blir et ønske om at fastholde tiden, ikke at ville acceptere et endeligt - for hverken værket eller ens eget liv.

Nogle gange sætter folk træskoene på Hospice Djursland. Måske forlader Fru Jensen denne jord med en smuk horisontlinie på nethinden. Måske med en ultramarin form, der kan være alt og intet: I så tilfælde er det jo lidt af en ære for maleren at få lov til at række videre ind i.....

Fontæne og frise

Af Sophia Kalkau, billedkunstner

Til det ene af Hospice Djurslands to indre gårdrum har jeg skabt en kunstudsmykning. Udsmykningen består af en frise og en fontæne.

Jeg besøgte første gang Hospice Djursland i foråret 2010 og så det fine arkitekttegnede hus i de meget smukke omgivelser, og mens jeg arbejdede i mit atelier med udsmykningen, tænkte jeg på de gamle ægyptere, som brugte kunsten og livet på at forberede den sidste lange rejse. Og jeg tænkte på den lise, det kan være for en at blive lukket ind i et østerlandsk eller sydlandsk gårdrum, at blive lukket ind i en oase.

Med afsæt i gårdrummet og stedets karakter har jeg forsøgt at skabe et indre gårdrum med en dyb, blød tone og samtidigt søgt at skabe nye billedmæssige forbindelser i bygningen.

Eksempelvis lægger frisen sig i forlængelse af de lange, smalle vinduespartier, der er i bygningen, og følger sig til det lavt siddende vindue i reflektionsrummet, hvor blikket frit kan glide ud over marken. Frisen er vandskåret i sort belgisk kalksten af den fineste slags, siger min stenhugger.

Og til gulvet er stenhuggeren ved at lægge den sidste hånd på en fontæne i svensk diabas. Stenen er hugget, drejet og skåret. En lav, sort kuppel og et sort kvadratisk bassin. Kuplen vil altid være dækket af en foranderlig vandfilm, vandstrømmen varierer mellem en stille og en sjældnere mere livlig strøm, der danner en lille søjle af vand, som rejser sig over kuplen. En evigt springende, lille gejser og en frise, en bort.

To udendørs skulpturer

Til Hospice Djurslands etårsfødselsdag den 1. oktober 2008 kunne vi stolte løfte sløret for to udendørs skulpturer. Skulpturerne er udført af Marit Benthe Norheim, som er et internationalt kendt navn med norske rødder.

Den ene skulptur er anbragt foran Hospice Djursland og hedder Slægtstræet. Den anden skulptur hedder Aftryksportal og er placeret i marklandskabet mod Følle Bund, som alle beboerne har udsigt til.

De to skulpturer, der nu er "flyttet ind" på Hospice Djursland, udtrykker begge den tanke, at menneskelighed og kærlighed må være de stærkeste kræfter, sammen med en tro på, at vi alle er føjet ind i en sammenhæng og er en del af en helhed - blot ser vi det ikke altid.

Marit Benthe Norheim beskriver selv de to skulpturer således:

"Slægtstræet" er et uttrykk for mitt ønske om å lage en skulptur som vil favne. Man skulle ikke møte en ensom figur ved inngangen til Hospice Djursland. Jeg ville understreke det, at man er del av en større helhet, uansett hvor alene man føler seg, - at man egentlig er en byggekloss, et element i en større sammenheng. Alle er født ut av noen og inn i en verden, som hele tiden er i forandring."

"På samme måte som "Slægtstræet" på forsiden forholder seg til ankomsten, omfavnelser i bygningens arkitektoniske bevegelse og intimiteten i rommet, skal skulpturen "Aftryksportal" på den andre siden av bygget forholde seg til en fantastisk utsikt. Den er en portal, som man fysisk kan bevege seg igjennom. Skulpturen kan oppleves som en siluett med to kvinnefigurer i profil og hulrommet imellom dem som en figur. Minnet om - lengslen og savnet - men også gjennomgangen til noe annet. Håpet og det uvisse."

Det mobile alter

Af Erling Rasmussen,
Kunstudvalget på Hospice Djursland

Kunstudvalget har i samarbejde med hospicepræsten i mere end to år arbejdet med ideen om et mobilt alter. Udgangspunktet har fra starten været en reol på hjul, hvor præsten har sine rekvisitter, salmebøger m.m. samlet, så det er let at komme rundt i huset. Alteret bruges ved de ugentlige gudstjenester, og det kan rulles ind på stuen, hvis en patient skulle ønske en andagt her.

Reolen skulle udsmykkes med et kunstværk, og vi spurgte forskellige kunstnere, men ingen havde lyst til at udsmykke en reol!

Vi var imidlertid så heldige at møde Glarmester Per Steen Hebsgaard, der er den største mester inden for glasmosaik i Danmark, ja måske i Europa, ved hans udstilling i 2010 på Glasmuseet i Ebeltoft.

Vi fortalte om vores idé, og Per Steen Hebsgaard sagde straks: "Den klarer jeg!" Da vi foreslog et samarbejde med Maja Lisa Engelhardt, var svaret: "Den klarer jeg!" - og den klarede Per!

Alteret blev leveret til Hospice Djursland den 30. maj sidste år lige tids nok til, at vi kunne vise det frem næste dag for vores kongelige gæst, HKH Prinsesse Benedikte.

Siden har vi arbejdet på at få en officiel indvielse af alteret - og da hospicepræst Ann Maj Lorenzen havde formået Biskop Kjeld Holm til at komme og foretage den officielle indvielse den 29. november, var kunstnerne også klar til at møde op.

Det blev en stemningsfuld og minderig dag med fælles salmesang og en smuk og enkel prædiken af Biskoppen, der gav os en opfordring til hver især at finde vores eget motiv i alterudsmykningen. Vi håber, at alteret vil

blive benyttet og betragtet af patienter og pårørende her på Hospice Djursland, at de vil nyde det smukke motiv og lade tankerne vandre.

Reolen er doneret af Peter Lassen og Montana Møbler A/S, mosaikarbejdet er doneret af Per Steen Hebsgaard og billedet er udarbejdet på baggrund af donationer fra tilfredse pårørende.

Kunst og kunstnere på hospice

Af Erik Salomonsen, formand for Støtteforeningen Hospice Djursland

Be om en ske

I receptionsområdet møder man Lars Nørgårds bronzeskulptur Be om en ske. Den handler med kunstnerens egne ord om

”det selvfølgelig menneske, hér vist med individet som et æg, som en lille selvstændig klogde, med et bredt udvalg af forættelsesmuligheder, symboliseret i skeer, der omgiver skulpturens krop.”

*Hvad er kunst?
Hvad er kunst for dig?
Hvad er kunst for mig?*

For mig er kunst modsætning til natur. Et produkt, som ikke er rundet af naturlig vej, men produceret. Der findes god kunst og dårlig kunst, men den gode for mig kan nemt være det modsatte for dig. Kunst er også udvikling, da kunstværker kan flyttes til nye omgivelser og pludselig give ny mening og nye oplevelser.

Når man kommer til Hospice Djursland, bliver man mødt med mange indtryk. Fra indkørslen ser vi en fantasifuld bygning, der virkelig tager fokus, et kunstværk? Ja, men et funktionelt kunstværk.

Vi bliver også mødt af det første skulpturkunstværk foran hospice. Sammen med skulpturen ude på marken foran hospice har dette kunstværk nok skabt flest reaktioner. De er værker, der hades og elskes, og hvis det er kunstnerens mål med værkerne at vække følelser, så er målet nået til fulde.

Når vi bevæger os rundt inden døre på Hospice Djursland, møder man malerier overalt, glade farver, fantasifulde kompositioner. En fantastisk forskellighed uden at virke forvirrende. Dog var jeg lidt forvirret over ophængningen i bunden af administrationsgangen, indtil jeg blev oplyst om, at det er vores Kunstbibliotek, hvor patienter og pårørende kan udvælge det billede, som de gerne vil have på stuen - se så gav det lige pludselig en helt anden mening for mig.

Det seneste kunstværk på Hospice Djursland finder man i Atriumgården. En stenfrise på væggen kombineret med et stenkuppelanlæg med en fontæne monteret i gulvet. I skrivende stund er kunstværket ikke helt færdigt, men det skulle gerne være klar i god tid inden jul.

Kunsten på Hospice Djursland er omfattende og mangeartet og er helt sikkert med til at give livskvalitet til alle, der kommer på hospice, det gælder såvel patienter, pårørende, personale og frivillige.

Generalforsamling

Støtteforeningen afholder ordinær generalforsamling den 6. februar kl. 19.

Generalforsamlingen følger dagsordenen i vedtægterne, på valg er Niels Rovsing der gerne modtager genvalg. På valg er også Vilhelm Jensen, der ikke ønsker genvalg, derfor skal vi finde et nyt emne til bestyrelsen.

Traditionen tro har vi også et indlæg på programmet før generalforsamlingen.

Det er lykkedes os at få en aftale med Provst Helge Quist Frandsen, Ryomgård. Han vil causere over emnet: Spændende mennesker, jeg har mødt på min vej.

Vi håber, rigtig mange vil deltage, vel mødt.

Støtteforeningen Hospice Djursland vil gerne sige tak til alle, der har betænkt os med gamle, danske film, og vi ønsker godt nytår til alle vore medlemmer.

SØNDAGSCAFÉ

Også i 2012 inviterer Hospice Djursland og de Frivillige alle efterlevende og nære venner til Søndagscafé:

Søndag den 5. februar

Søndag den 4. marts

Søndag den 2. september

Søndag den 7. oktober

Læs mere på
www.hospicedjursland.dk

Ønsker du at blive medlem af Støtteforeningen:

se vores hjemmeside
www.hospicedjursland.dk
eller kontakt receptionen.

Støtteforeningen Hospice Djursland har opnået skattefrihed for gavgivere, se information på hjemmesiden under donationer og gaver, samt i vore vedtægter.

Hjælp os med at spare papir og porto

Send en mail til Støtteforeningens kasserer Niels Rovsing på niels@rovsing-partners.dk, så får du i stedet sendt et link til den digitale version, så snart nyhedsbrevet udkommer.

På denne mail kan du også meddele os adresseforandring eller ændring af mailadresse.